

Jan Hage

Jan Hage (geb. 1964) volgde orgellessen bij Kees van Eersel en studeerde vervolgens orgel (docent Jan Welmers) en Theorie der Muziek aan het Utrechts Conservatorium, Muziekwetenschap aan de Rijksuniversiteit Utrecht en Kerkmuziek aan het Nederlands Instituut voor de Kerkmuziek te Utrecht. Hij behaalde de diploma's Docerend Musicus en Uitvoerend Musicus Orgel (met aantekening Improvisatie), het praktijkdiploma Kerkelijk Orgelspel (alle drie met onderscheiding) en het doctoraal diploma Muziekwetenschap. Vervolgens studeerde hij gedurende twee jaar orgel bij André Isoir te Boulogne-Billancourt. Hij rondde deze studie met de *Prémier Prix 'à l'unanimité du jury'*. Hij won eerste prijzen tijdens concoursen te Leiden, Bolsward, Schaffhausen en Poitiers.

Hij is een warm pleitbezorger en interpreet van hedendaagse orgelmuziek. Als componist schreef hij werken voor orgel en ensembles zoals een Hooglied-cyclus voor zang en instrumenten, 'Elis' voor zang, blokfluit en klavecimbel, 'Mis' voor sopraan en orgel, 'Walsjes', 'Psalmen' en 'Suske en Wiske-suite' voor orgel.

Hij werd in 1995 benoemd als organist van de Kloosterkerk in Den Haag en sinds 2011 is hij organist van de Domkerk in Utrecht.

Jan Hage gaf in 2005 in Sas van Gent reeds een concert.

Programma

- J. S. Bach (1685-1750): Concerto in a-moll (naar Vivaldi)
BWV 593: Allegro - Adagio - Allegro
- J.S. Bach (1685-1750): 'Herr Jesu Christ, dich zu uns wend'
à 2 claviers et pédale BWV 709
- J.S. Bach (1685-1750): Trio super 'Herr Jesu Christ, dich zu uns wend' BWV 655
- W. A. Mozart (1756 – 1791): Fantasie in f-moll KV 594
- Ch.-M. Widor (1844-1937): Symphonie nr. 6 op. 42 nr. 2:
Allegro - Adagio - Intermezzo -
Cantabile - Finale
- Jan Hage: Improvisatie

Hoofdsponsor

Gemeente Terneuzen

Sponsors

Elisabeth-parochie (in natura)
E. Erpelinck, Sas van Gent
Streekbeeld, Terneuzen
P. Verstraeten, Zaamslag

Co-sponsoren

J. Dekker, Axel
J. Eggermont, Sas van Gent
Fam. Engels-Bogaert, Sas van Gent
J. Hamelinck, Vogelwaarde
Maas Modes, Sas van Gent
J. de Maat-de Vos, Sas van Gent
J.P. Neeteson, Philippine
N. Polet, Hulst
M. van Sterkenburg-ten Kortenaar, Hulst
Fam. Verhelst-Pladet, Sas van Gent

En nog enkele sponsoren
die onbekend wensen te blijven.

Toelichting

**Johann Sebastian Bach (1685-1750):
Concerto in a-moll (naar Vivaldi) BWV 593:**

Allegro

Adagio

Allegro

Van 1708-1717 werkte Bach aan het hertogelijk hof in Weimar. Hij ging er in salaris sterk op vooruit. Hij was in dienst van twee heren: Wilhelm Ernst en Johann Ernst. Bach was bovendien ook nog bevriend met twee andere leden van het hof. Hertog Johann Ernst was muzikaal zeer begaafd. Hij trok in 1713 naar Amsterdam en keerde terug met een koffer vol nieuwe Italiaanse muziek. Bach maakte verschillende transcripties voor orgel van het Italiaanse materiaal, vooral van de concerto's van Vivaldi uit 1712 *l'Estro armonico*. Dit werk had een grote invloed op Bach's wijze van componeren. Vanaf dat moment combineerde hij zijn vroegere wijze van de behandeling van het contrapunt en zijn Noord-Duitse en Franse invloeden met de harmonische planning en thematische ontwikkeling van Vivaldi. Een keerpunt in zijn leven.

Toen Bach in Weimar kwam, was hij 23 jaar en pas getrouwd. Wilhelm Friedemann en Carl Philipp Emmanuel werden in Weimar geboren. Telemann was de peetvader van Carl Philipp Emmanuel.

Concerto in a naar Vivaldi BWV 593

Het origineel is opus III, nr 8 uit *Estro armonico* van Vivaldi uit 1711, een concert voor twee violen en strijkers. Bach ging er stevig tegen aan. Hij snoeide in de typische versieringen voor viool, maakte de soms voor orgel te compacte harmonieën wat lichter, bracht nieuwe harmonische en ritmische elementen aan en ontwikkelde het imitatiespel in het contrapunt. Het resultaat is een schitterend werk, dat voor orgel gemaakt lijkt.

Er zijn drie delen:

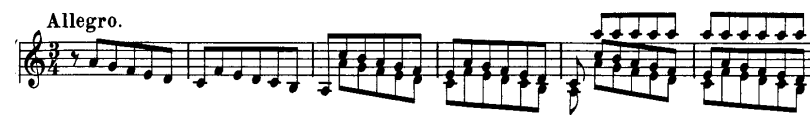
Een zeer dansend *allegro*:

Gevolgd door een kort *adagio*. Een duo wat unisono op twee manualen begint, en verder gaat met een tweestemmig cantabile vol imitaties.

Het derde deel is een virtuoos *allegro*.

Johann Sebastian Bach (1685-1750):

'Herr Jesu Christ, dich zu uns wend' à 2 claviers et pédale BWV 709

Dit koraalvoorspel hoort tot de zogenaamde *Kirnberger koralen*, een verzameling van 24 koraalvoorspelen (BWV 690-713). Kirnberger was een paar jaar leerling van Bach en heeft volgens de overlevering veel werken van Bach gekopieerd.

Het lied zelf is in het Liedboek bekend als gezang 327. Het oorspronkelijk Duitse lied stamt uit de tijd van de Dertigjarige Oorlog. Het was zo geliefd, dat het iedere zondag werd gezongen. De melodie zou van Georg Schmidt (1621-1672) uit Redwitz zijn. Waarschijnlijk is de melodie veel ouder.

Hierna volgt het lied zoals het in het Liedboek is opgenomen. Bij Bach zijn er kleine afwijkingen.

1. Heer Je - zus, o Gij da - ge - raad,
wend naar ons toe uw licht ge - laat.
U Geest die in de waar - heid leidt
zij on - ze gids in de - ze tijd.

Bach heeft een prachtig koraalvoorspel gemaakt, met de versierde melodie in de sopraan. Het is een de vele bewerkingen die hij heeft gecomponeerd.

**Johann Sebastian Bach (1685-1750):
Trio super 'Herr Jesu Christ, dich zu uns wend' BWV 655**

Het trio maakt deel uit van de zogenaamde '18 Leipziger Korallen'. Er is veel legende rond het ontstaan. Duidelijk is wel, dat de meeste er in opgenomen koralen door Bach verschillende keren bewerkt zijn, en de beste zijn terecht gekomen in deze verzameling.

Het trio kan zich meten met de 'Zes Trio-Sonates', die ook behoren tot de zogenaamde 'Leipziger Autograph'.

Op de twee manualen wordt een jubelend motief gespeeld, dat uitgewerkt wordt in talrijke imitaties. Het pedaal ondersteunt het geheel. Op het klinkt de koraalmelodie, zonder versiering, in het pedaal terwijl op de manualen het beginmotief herhaald wordt.

**Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791):
Fantasie in f-moll KV 594.**

In de 18^e eeuw was het 'mechanisch orgel' zo geperfectioneerd, dat verschillende componisten er werken voor schreven. Die orgels hadden geen klavier, geen toetsenbord, maar een rol met puntjes, die de orgelpijpen aan het spreken brachten via een uurwerk. Het was in de tijd van Mozart in Wenen mode om zo'n orgel te plaatsen in een

"Kunstkabinett". Graaf Joseph Deym-Müller (1750-1804) had in Wenen in 1790 in Wenen een nieuwe tentoonstellingsruimte geopend met onder andere een wassenbeeld op ware grootte van de beroemde maarschalk Laudon, die in juni 1790 was overleden. Mozart kreeg de opdracht een *Trauermusik*, (treurmuziek) voor een mechanisch orgel te componeren. Mozart schreef het werk in december 1790. Hij noemde het *Ein Stück für ein Orgelwerk für eine Uhr*, (een werk voor een mechanisch orgel voor een uurwerk). Het klonk voor de eerste keer op 23 maart 1791. Het handschrift is verloren gegaan. Er zijn twee kopieën op vier notenbalken bewaard gebleven.

Het werk begint met een **adagio** in 3/4 in f.

Adagio (♩ = 56)

Een introductie van 6 maten met lange noten begeleid door arpeggio's in het pedaal, wordt gevolgd door een klaaglied in de sopraan. De treurnis wordt nog versterkt door dalende chromatiek.

Als het adagio een klaaglied is over de dood van Laudon, dan pakt het **allegro** in F (4/4) heel anders uit.

Allegro (♩ = 94-88)

De beginfanfare lijkt wel de militaire activiteiten van de maarschalk op te roepen. Het allegro valt uiteen in twee delen, met herhaling. Er is imitatie, terts- en sext-parallellellen, dubbele trillers, toonladders en ar-

peggio's. Tegenover de fanfare staat een contrasterende melodie in de sopraan. Na een korte coda wordt het adagio in f hernomen met een steeds toenemende intentie.

Op 3 oktober 1790 schreef Mozart aan zijn vrouw Constanze dat hij het werk alleen schreef 'om aan mijn lief vrouwtje enige dukaten ter hand te kunnen stellen.'

Charles-Marie Widor (1844-1937):

Symphonie nr. 6 op. 42 nr. 2:

Allegro

Adagio

Intermezzo

Cantabile

Finale

Widor werd geboren in Lyon en overleed in Parijs. De beroemde orgelbouwer Aristide Cavaillé-Coll was huisvriend van de Widors. Hij zorgde er voor dat Charles-Marie kon gaan studeren bij Lemmens en Fétis in Brussel. In de volgende jaren bleef Cavaillé-Coll zijn vaderlijke rol vervullen. Samen met Saint-Saëns en Gounod zorgde hij ervoor, dat Widor in 1870 organist werd aan de St. Sulpice in Parijs, waar Cavaillé-Coll in 1863 zijn magnum opus van 100 registers had gebouwd. Widor bleef daar tot 1933. Marcel Dupré werd zijn opvolger.

Widor is de schepper van de meerdelige orgelsymfonie (waarvan hij er tien componeerde), waarbij hij zowel de traditie van Lemmens als die van César Franck op persoonlijke wijze continueerde.

Widor heeft drie series symfonieën geschreven: de eerste vier zijn opus 13. Hij schreef ze in 1872 en herzag ze twee keer. Opus 42: de vier volgende, geschreven in 1879 en 1887. Opus 70, nr 9 geschreven in 1895 en opus 73, nr 10, geschreven in 1900. Door de rijke en contrastvolle registraties wilde hij aantonen dat het orgel in dat opzicht evenwaardig was aan het orkest

Symphonie nr. 6 op. 42 nr. 2:

Allegro Het is een van de meest populaire werken van Widor, onderverdeeld in twee maal A B A. A is een magistrale optocht in g

klein, gevolgd door een kort recitatief (B), waarna A in het pedaal hernomen wordt. Dit procédé speelt zich nog een keer af.

Adagio

In B, verdeeld in drie delen.

Intermezzo

Een toccata gaat vooraf aan een pastorale, waarna de toccata terugkeert, dus A B A.

Cantabile

In dezelfde opzet, maar gevoeliger, in de sfeer van een romance.

Finale

De finale heeft een weinig orthodoxe constructie,

Het begint (A) met een soort heroïsche mars in C groot, die onmiddellijk moduleert naar allerlei toonsoorten: D, a, e, D en A.

Deel B is meer statisch van karakter.

Heel de verdere ontwikkeling berust op deze twee thematieken.
Tot slot vermengt zich A met B om te eindigen in G groot.

Jan Hage: Improvisatie op een ingezonden thema.

Organisten gevraagd voor een kort concert

Van vrijdag 7 september tot zondag 9 september wordt er in de Cuyperskerk een tentoonstelling gehouden, om de kerk onder de aandacht te brengen in verband met de sluiting op 31 december.

Kunsthistorische voorwerpen, zoals kelken, liturgische gewaden, en documenten uit de rijke en bewogen geschiedenis van de vroegere parochie van Sas van Gent zullen te zien zijn.

Wij zoeken organisten (m/v) die tegen een reis-onkostenvergoeding het grote Pels-orgel willen bespelen. Het koororgel kan niet gebruikt worden.

De bedoeling is vooral om het orgel te laten horen. Als concertgever moet er rekening mee gehouden worden, dat er geroezemoes kan zijn in de kerk. Het kan ook zijn, dat mensen aandachtig zitten te luisteren.

Wie interesse heeft kan contact opnemen met:
Miel Erpelinck, tel 0115-850608.
email: erpelinck40@gmail.com

Slotconcert

Jos Verpoorten: 31 augustus

Eugène Gigout (1844-1925):

Max Reger (1873-1916):

Max Reger (1873-1916):

C. Hubert H. Parry (1848-1918):

C. Hubert H. Parry (1848-1918):

John Cook (1918-1984):

Georg Ph. Telemann (1681-1767):

Johann Seb. Bach (1685-1750):

Johann Seb. Bach (1685-1750):

Toccata en Si Mineur uit "Dix Pièces"

Uit Choralvorspiele opus 135a

- Wer nur den lieben Gott läßt walten

- O Gott, du frommer Gott

- Nun danket alle Gott.

Toccata in d opus 59

Chorale Prelude on "Martyrdom."

Chorale Prelude on "Rockingham"

Fanfare

Fughetta in F

An Wasserflüssen Babylon BWV

Passacaglia en fuga BWV 582